

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قرآن و عربی مبنی بر علم و تعلّم

گردآورنده: شیخ عباس خدی

سرشناسه: خدائی، عباس، ۱۳۲۹ -

عنوان و نام پدیدآور: قرآن و عترت مبنی بر علم و تعلم / گردآورنده شیخ عباس خدایی.
مشخصات نشر: تهران: انتشارات زیارت: پیام بهاران، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری: ۲۷۰ ص. ۲۱/۵×۱۴/۵ س. م.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۵۲۵-۰۵-۹

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

موضوع: قرآن -- اخلاق

موضوع: Qur'an -- Ethics

موضوع: قرآن -- بررسی و شناخت

موضوع: Qur'an -- Surveys

رده بندی کنگره: ۱۳۹۵ ق ۴۴ خ ۳/۳ BP

رده بندی دیویی: ۱۵۹/۲۹۷

شماره کتابشناسی ملی: ۴۲۸۶۶۳۴

﴿قرآن و عترت مبنی بر علم و تعلم﴾

نویسنده.....	شیخ عباس خدایی
تدوین و تصحیح.....	محسن غفاری
حروف نگاری.....	ابوالفضل نوفرستی
چاپ اول.....	۱۳۹۵
شمارگان.....	۱۰۰۰ جلد
چاپخانه.....	جارگل

انتشارات
زیارت

بها همکاری

پیام
بهاران

تهران. خیابان جمهوری اسلامی. مابین سدهی
و ظهیر الاسلام. کوچه مظفری. بن بست اول. پلاک ۵
کد پستی: ۱۱۴۶۸۱۳۵۱۳

تلفن: ۳۳۹۳۵۷۰۳ - ۳۳۹۰۴۹۹۵ - ۳۳۱۱۴۲۷۵

موبایل: ۰۹۱۰ ۴۴۴ ۶۰۱۰ - ۰۹۳۹ ۱۲۲ ۴۸۱۰

نمابر: ۳۳۹۹۸۷۵۲

TAKETAB.IR

فهرست مطالب

۹	مقدمه
۳۷	ما حل:
۱۵	بخش اول: قرآن منش بر علم و تعلّم
۱۷	منزلت قرآن
۲۲	فضیلت تعلیم تلاوت قرآن
۳۴	آثار تلاوت قرآن
۳۷	نزول قرآن و اهل بیت علیهم السلام
۴۳	صوت و لحن قرآن
۴۷	بهار قرآن
۴۹	گلایه قرآن
۵۲	تفسیر به رأی
۵۳	فضیلت بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
۵۷	فضیلت سوره های قرآن
۶۴	نوادر احادیث قرآن
۶۹	بخش دوم: عترت مبنی بر علم و تعلّم
۷۱	مقدمه:
۷۹	اقسام علوم
۸۰	منزلت علم و دانش
۸۹	آفرینش انسان

۹۰	توحید مفضل، دوره‌ی جنین، تولد انسان
۹۵	شناخت دین مبین اسلام مبنی بر علم و تعلّم از نظر قرآن و عترت
۹۷	شناخت توحید
۱۰۰	فضیلت علم و عالم در دین و عترت نبوی
۱۱۴	باب توحید و شناخت اصول دین
۱۱۵	شرح اصول پنج‌گانه؛ عدل الهی
۱۱۸	نبی
۱۱۹	امامت و ولایت
۱۲۱	معاد: روز قیامت
۱۳۲	در فضیلت امیرالمؤمنین (علیه السلام)
۱۳۷	زیان و گفتار غیرطبیق شر و شر
۱۴۰	باب کذب و دروغ
۱۵۲	باب غیبت و عقوبت آن
۱۵۷	باب بُهتان و تهمت
۱۶۱	باب گناهان و معاصی
۱۶۶	شیطان و وسوسه‌های او
۱۶۷	در مذمت شرب خمر و مشروبات الکلی
۱۷۴	باب قمار و قماربازی
۱۷۸	باب ایمان و اخلاق حسنه احکام، اخلاق، اعتقاد
۱۸۱	درجات ایمان
۱۸۳	درجات یقین
۱۸۸	شناخت حُجب
۱۹۳	شناخت نفس اماره
۱۹۸	شناخت کبر و تکبر
۲۰۳	شناخت غرور
۲۰۷	شناخت تواضع
۲۱۱	پیرامون شرک
۲۱۲	شرک جلی، شرک خفی

۲۱۷	نکوهش ریاء در احادیث
۲۱۹	شناخت اخلاص
۲۲۵	شناخت حسد
۲۲۷	شناخت خشم و غضب
۲۳۰	صورت دنیای مذمومه و صفات و رزائل نفسانی و اخلاقی آن
۲۳۲	دنیای ممدوحه
۲۳۴	مکالم اخلاق
۲۳۴	۱- شناخت حسن خلق
۲۳۷	۲- شناخت کظم غیظ
۲۳۸	۳- شناخت زهد و بخشش
۲۳۹	۴- شناخت حلم و بردباری
۲۴۱	۵- شناخت زور و بر
۲۴۴	۶- شناخت تواضع
۲۴۶	۷- شناخت قناعت
۲۴۷	۸- شناخت سخاوت و اخل
۲۵۰	۹- شناخت عدل و انصاف
۲۵۲	۱۰- شناخت شرم و حیاء
۲۵۶	۱۱- شناخت صلہ رحم
۲۵۸	۱۲- نیکی به پدر و مادر
۲۶۲	خاتمه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ

مقدمه:

حمد بی پایان سزاوار یکا ممبر بی همتا است که آخرین کتاب مقدس آسمانی خود قرآن مجید را که افضل و اعلم تمام کتب شریف آسمانی و حاوی همه علوم آن ها است بر قلب مقدس و منور اعلم و افضل جمیع رسل و پیامبران، خاتم النبیین محمد ﷺ، اسراریت عصمت و طهارت معصومین ائمه اطهار علیهم السلام نازل فرمود. و نفرین ابدی بر اعداء و دوستان و پیروان دشمنان آنان باد.

و اما بعد. رسول اکرم ﷺ درباره ی قداست و عظمت و شرافت قرآن می فرماید: «عَلَيْكُمْ بِالْقُرْآنِ، فَاتَّخِذُوهُ إِمَامًا وَ قَائِدًا فَإِنَّهُ سَلَامٌ رَبِّ الْعَالَمِينَ الَّذِي هُوَ مِنْهُ وَ إِلَيْهِ يَعُودُ، فَأَمِنُوا بِمُتَشَابِهِهِ وَ اعْتَبِرُوا بِأَمْثَالِهِ»^۱.

۱. نهج الفصاحه، ح ۱۹۷۹.

«با قرآن مأنوس شوید و به آن متمسک شوید و آن را پیشوا و رهبر خویش قرار دهید که قرآن گفتار خدای جهانیان است، که از اوست و به سوی او باز می‌گردد. به تشابهات آن ایمان داشته باشید و از مثل‌های آن درس و عبرت بگیرید».

اما سلامه طباطبائی رحمته الله مفسر کبیر قرآن در تَجْلِيل از قرآن کریم فرموده: تَجْلِيل و تمجیدی که قرآن مجید از علم و دانش نموده نظیر آن در هیچ کتاب آسمانی دیگر یافت نمی‌شود.

قرآن مجید در صفاها آیه شریفه به طرق مختلفه نام علم و دانش را به میان آورده و در بیش‌ترین آنها در مقام بزرگداشت آن می‌باشد.

خداوند متعال در مقام منت‌گذاری انسان می‌فرماید:

«عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَم»^۱.

«به انسان چیزی را که نمی‌دانست یاد داد».

و باز می‌فرماید: «يَرْفَعِ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ»^۲.

«خداوند مقام کسانی را که ایمان آورده‌اند و اس‌ای ایمان هستند، و دانشمندان عالم را که به آنان علم داده شده در درجهان چندین درجه رفیع و بلند می‌گرداند».

و بالاخره می‌فرماید: «هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ»^۳.

«آیا گمان می‌کنید کسانی که دارای علم و دانش هستند با کسانی که

۲. مجادله (۵۸)، آیه‌ی ۱۱.

۱. علق (۹۶)، آیه‌ی ۵.

۳. زمر (۳۹)، آیه‌ی ۹.

«يَعْلَمُونَ ظَاهِرًا مِّنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ عَنِ الْآخِرَةِ هُمْ غَافِلُونَ»^۱.
 «واکثر - مردم - به امور ظاهری زندگی دنیا آگاهند و از عالم آخرت -
 و وعده‌ی ثواب و عقاب حق - به کلی بی‌خبر و غافلند».
 و می‌فرماید: «أَفَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ وَأَضَلَّهُ اللَّهُ عَلَىٰ عِلْمٍ
 وَنَسَمَ عَلَىٰ سَمْعِهِ وَ قَلْبِهِ وَ جَعَلَ عَلَىٰ بَصَرِهِ غِشَاوَةً فَمَنْ يَهْدِيهِ مِنْ
 بَدَلِ اللَّهِ»^۲.

«آیا می‌بینی که هر کس هوی نفس را خدای خود قرار دهد پس از آن
 که حجت خدا را او تمام شده باشد، خداوند او را از راه هدایت باز داشته،
 بر دل و گوش او پر زده، و بر چشم او پرده ظلمت می‌کشد، پس کیست
 که پس از خدا بتواند چنین کسی را هدایت و راهنمایی کند».
 لذا قرآن کریم با ترغیبی که به تعلم علوم مختلفه نموده خود متصدی
 تعلیم یک دوره کامل از معارف الهیه و کلیات اخلاق و فقه اسلامی
 گردیده است.^۳

عباس خدایی

۲. جائیه (۴۵)، آیه‌ی ۲۳.

۱. روم (۳۰)، آیه‌ی ۷.

۳. قرآن در اسلام، ص ۱۰۶، علامه سید محمد حسین طباطبائی رحمته الله علیه.